

Västmanlands läns museum
Kulturmiljö Rapport B
2010:B22

Kumla hembygdsgård

Rödfärgning av fasad samt restaurering av fönster inom projektet Hus med Historia

Antikvarisk medverkan

Kumla klockargård 1:1
Kumla socken
Västmanlands län

Ia Manbo

 västmanlands läns
MUSEUM

– en del av Landstinget Västmanland

Kumla hembygdsgård
- Rödfärgning av fasad samt restaurering av fönster
inom projektet Hus med Historia

Antikvarisk medverkan

Kumla klockargård 1:1
Kumla socken
Västmanlands län

Länsmuseets dnr: VLM 100016

Ia Manbo

Utgivning och distribution:
Västmanlands läns museum
Karlskatan 2, 722 14 Västerås
Tel 021-39 32 22
E-post: lansmuseet@ltv.se
Hemsida: www.vastmanlandslansmuseum.se

© Västmanlands läns museum 2010

Omslagsfoto: Parstugan efter restaurering.

Foto: Där inget annat anges är fotografier tagna av Ia Manbo, Västmanlands läns museum.

Kartor ur allmänt kartmaterial © Lantmäteriet. Ärende nr MS2006/01172.

ISSN 1651-7342
ISBN 978-91-86511-14-2

Inledning

Den aktuella byggnaden är en parstuga som ursprungligen uppfördes under 1700-talet på gården "Anders-Jans" i Vad. Den skänktes till hembygdsgården 1961 som lät timra upp den strax sydväst om Kumla kyrka. Parstugan utgör ett pedagogiskt exempel på en äldre typ av bostadshus. Flera parstugor har genom årens lopp förändrats och byggts till varför parstugan i Kumla kan tillskrivas ett byggnadshistoriskt värde. Hembygdsgårdens bebyggelse följer höjdsträckningen och har miljöskapande betydelse i området. De timrade, rödfärgade byggnaderna påminner om äldre tiders byggnadsätt.¹

Fastighetsägaren har sökt bidrag inom ramen för projektet Hus med Historia. Länsstyrelsen beviljade bidrag på 36 000 kr i beslut daterat 2010-04-26, dnr 434-411-10. För antikvarisk medverkan svarade Västmanlands läns museum genom byggnadsantikvarie Ia Manbo som även sammanställt rapporten.

Utdrag ur digitala fastighetskartan 2004, skala 1:5 000. Den aktuella byggnaden är inringad.

¹ Västmanlands läns museums utlåtande 2010-01-21, dnr VLM 100016

Historik

Hembygdsgården ligger på en höjd och tomten avgränsas av en gärdesgård. Centralt på gårdsplanen växer en mycket stor ek. Byggnaderna på hembygdsgården är en parstuga, två bodar, ett sädesmagasin, en logbyggnad, smedja och spruthus. Logen står på ursprunglig plats, övriga är ditflyttade.²

Den aktuella parstugan är uppförd i timmer i en våning med förstuga med bakomliggande kammare, helgdagsstuga och vardagsstuga. Byggnadens ingång, pardörr med överljusfönster, är centralt placerad på fasaden. Fönstren är av tvåluftstyp med två rutor och en spröjs i vardera båge. Glasen varierar med flest rutor har modernt floatglas. Flera rutor har ersatts med nytillverkat antikglas i grön nyans, ett eller ett par rutor har glas som eventuellt är munblåst. Hörnjärnen är av en typ som var vanlig under 1900-talets första hälft men de har producerats kontinuerligt. Lunettfönster finns på gavelpetsarna och ovanför dörren finns ett mindre liggande fönster. Taket är ett åstak belagt med enkupigt lertegel. Fasaderna är rödfärgade, fönsterfoder och bågar är vitmålade. Vindskivorna är svartfärgade. Byggnaden vilar på grund av huggen natursten.³

Byggnadens östra fasad före restaurering.

Byggnadsvårdsåtgärder

Fasad

På fasaderna hade färgen flagnat. Fasaderna borstades från löst sittande rödfärg. Ny färg var Falu rödfärg som penselströks. Hembygdsförening kokade även egen rödfärg vid ett tillfälle.

² Västmanlands läns museums utlåtande 2010-09-21, dnr VLM 100161

³ Västmanlands läns museums utlåtande 2010-01-21, dnr VLM 100016

Fönster

På fönstren på östfasaden flagnade färgen och kitt hade fallit bort på några ställen. Löst sittande kitt togs bort liksom flagnande färg. Kittet kompletterades och fönsterbågarna målades. Till restaureringen användes Wibos system med färg och kitt. Färgsättning behölls, med vitt utsida och grönblå insida.

Byggnadens västra fasad före restaurering. Färgen hade flagnat vilket resulterat i mörkare partier på fasaden.

Byggnadens södra fasad före restaurering. Färgen hade flagnat betydligt, sydfasader är ofta mer utsatta på grund av den kraftiga solstrålningen.

På fönstren flagnade färgen betydligt.

Stugans södra och östra fasader efter rödfärgning.

Fönster efter restaurering.

Resultat

Restaureringen av parstugan har skett enligt länsstyrelsens beslut och godkänns ur antikvarisk synvinkel.

Administrativa uppgifter

<i>Västmanlands läns museums dnr:</i>	VLM 100016
<i>VO Kulturmiljö; projektnr:</i>	30-10-125
<i>Länsstyrelsen dnr:</i>	434-411-10
<i>Fastighetsbeteckning:</i>	Kumla klockargård 1:1
<i>Landskap:</i>	Västmanland
<i>Län:</i>	Västmanland
<i>Socken:</i>	Kumla
<i>Kommun:</i>	Sala
<i>Ägare-beställare:</i>	Kumla hembygdsförening c/o Inger Elison Labacken 157 733 98 Ransta
<i>Entreprenör:</i>	Egen regi
<i>Antikvarisk medverkan:</i>	Västmanlands läns museum Antikvarisk expert Ia Manbo Karlskatan 2 722 14 VÄSTERÅS Tele: 021-39 32 22

– en del av Landstinget Västmanland

Västmanlands läns museum, Karlsgatan 2, 722 14 VÄSTERÅS
Tele: 021-39 32 22 · E-post: lansmuseet@ltv.se
Hemsida: www.vastmanlandslansmuseum.se

ISSN 1651-7342
ISBN 978-91-86511-14-2